

Strukturálně postižené kraje je potřeba restartovat

Region je jako operační systém.

**KDYŽ SE ZASEKNE,
POTŘEBUJE RESTART.**

Jedině tak lze znovu a lépe nastavit všechny důležité funkce a služby.

Aktuální ekonomická a sociální situace a další hrozby spojené s útlumem tradičních odvětví v Moravskoslezském, Ústeckém a Karlovarském kraji byly a jsou podnětem pro zahájení hospodářské restrukturalizace těchto znevýhodněných krajů. Z toho důvodu byla v roce 2014 vládou znovuobnovena pozice vládního zmocněnce, která má za úkol koordinovat spolupráci s jednotlivými resorty a řešit problémy s revitalizací krajů, tak aby strukturálně postižené regiony dosáhly úrovně ostatních krajů České republiky, zvýšily svou konkurenceschopnost, oživily ekonomiku, zlepšily svou image s cílem snížení odlivu mladých kvalifikovaných odborníků mimo region a byly vhodným místem pro život svých obyvatel. Úřad zmocněnce se přitom opírá o komunikaci s krajskými samosprávami, představiteli měst a obcí, ale také zaměstnavatelskými a odvětvovými svazy, odborovými svazy, regionálními tripartitami, pakty zaměstnanosti a dalšími subjekty. V roce 2015 vláda zadala zpracování Strategie hospodářské restrukturalizace pro Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj. Jakkoli se zdají problémy uvedených krajů při pohledu na statistická data stejné, výrazně se liší svými příčinami i možnostmi řešení. Specifické problémy každého z krajů byly díky úřadu zmocněnce vlády a Ministerstvu pro místní rozvoj velmi podrobně zanalyzovány a na tomto základě je připravována Strategie hospodářské restrukturalizace, kterou vláda projedná v závěru tohoto roku. Na jejím základě bude řešena podpora regionů.

Vznik a průběh přípravy Strategie hospodářské restrukturalizace

Cílem hospodářské restrukturalizace je přeměna hospodářské struktury krajů formou specifické podpory v různých oblastech. A to nejen skrze finanční podporu, která má do regionů proudit ve zvýšené míře jak z evropských, tak národních zdrojů, ale i systémovými kroky a změnou legislativy. To že se strukturálně postižené kraje nejsou schopny vymanit z prohlubujících se problémů, mnohdy totiž souvisí právě s nevhodným systémem a legislativou, která v současné podobě neumožňuje efektivní řešení (ať už jde o problematiku nesouladu mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce nebo o správu území po těžbě uhlí či zneužívání sociálních dávek a prohlubování zadluženosti obyvatel).

Předseda vlády s ministryní pro místní rozvoj na návštěvě Ústeckého kraje.

Zmocněncem vlády doc. Ing. Jiří Čiencíala, CSc. a zástupkyně zmocněnce vlády Gabriela Nekolová, DiS.

2014

INICIACE

Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj prostřednictvím úřadu zmocněnce vlády požádaly v roce 2014 o finanční a systémovou podporu konkrétních opatření, která pomohou restartovat ekonomiku těchto regionů. Úřad zmocněnce vlády předložil v roce 2015 vládě koncepci restrukturalizace.

2015

USNESENÍ

Vláda rozhodla usnesením č. 826 ze dne 19. října 2015 o hospodářské restrukturalizaci Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje. Co to znamená? Vláda dala najevo, že si je vědoma problémů v těchto strukturálně postižených oblastech, a zavázala se zastavit jejich zaostávání a nastartovat jejich prosperitu.

VSTUPNÍ ANALÝZA

Ministerstvo pro místní rozvoj v součinnosti s úřadem zmocněnce zpracovalo vstupní analýzu, která podrobně zhodnotila aktuální situaci, nejzávažnější problémy a rozvojový potenciál dotčených regionů. Tento důležitý dokument rozhodně nevznikl „od stolu“. Jeho základem totiž nebyla pouze rozsáhlá makroekonomická analýza, ale také sběr podnětů a zkušeností, který probíhal přímo v jednotlivých krajích a podílelo se na něm více jak 100 regionálních subjektů.

2016

STRATEGICKÝ RÁMEC

Na základě vstupní analýzy vznikl strategický rámec. Tento dokument pojmenovává základní principy opatření společná pro všechny kraje a určuje detailní cíle a postup restrukturalizace. Strategický rámec již obsahuje 116 typových opatření, která budou nadále rozvíjena.

DISKUZE

Projekt Restart nechce být něčím nuceným, proto je od začátku nedílnou součástí rozsáhlé diskuze s odbornou i širokou veřejností. Lidé se mohou vyjádřit jak ke strategickému rámci, tak ke konkrétním opatřením v daných regionech. Za tímto účelem je spuštěn webový portál: www.restartregionu.cz.

Na celé přípravě strategie včetně akčních plánů se budou podílet desítky dalších odborníků z regionu.

2017

AKČNÍ PLÁNY

Co se konkrétně bude dít v Moravskoslezském, Ústeckém a Karlovarském kraji, to bude formulováno až v tzv. akčních plánech. Ty budou obsahovat jak finanční tak i legislativní kroky a budou předloženy vládě v květnu 2017. Jejich příprava již byla zahájena.

Vyhodnocování akčních plánů bude realizováno průběžně. Vládě budou předkládány aktualizace akčních plánů, tak aby byly reflektovány situace a potřeby v jednotlivých krajích.

Proměna struktury hospodářství, rychlejší hospodářský růst a zastavení zaostávání krajů

Identita – posílení sounáležitosti a sebevědomí obyvatel
Image – zlepšené vnímání krajů okolím: návštěvníky, investory, talenty

Pilíř Podnikání a inovace

Rostoucí podniky schopné se vyrovnávat se změnami na globálních trzích.

Pilíř Přímé zahraniční investice

Více přímých zahraničních investic s vyšší přidanou hodnotou.

Pilíř Výzkum a vývoj

Výzkum a vývoj s většími přínosy pro hospodářství.

Pilíř Lidské zdroje

Kompetentní lidé pro průmysl, služby a veřejnou správu.

Pilíř Sociální stabilizace

Odstranění bariér rozvoje souvisejících se sociální nestabilitou.

Pilíř Životní prostředí

- Revitalizování a regenerace území silně zasažená těžební a průmyslovou činností
- Regenerace rozvojových, deprivovaných nebo periferních území v sídlech s vysokou koncentrací obyvatel

Pilíř Infrastruktura

- Propojení dopravně krajských ekonomických center s hlavními trhy v ČR a v zahraničí a propojení dopravně metropolitních a periferních sídel v krajích tam, kde špatná dopravní dostupnost představuje bariéru pro rozvoj a růst
- Zefektivnění řízení a výkonu veřejné správy pro podnikatele a obyvatele, vybudování za tímto účelem potřebné ICT infrastruktury a realizace návazné investice s využitím moderních technologií pro aplikace a služby

Pilíř Implementace

- Decentralizace řízení a víceúrovňová spolupráce veřejné správy
- Využití stávajících programů a finančních zdrojů, doplněných v případě potřeby novými
- Organizační, institucionální a personální posílení implementace s krajích
- Odborné řízení implementace a důraz na zodpovědnost za výsledky

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

Co se již povedlo

Avšak regiony nečekají jen na dokončení strategického dokumentu do finální podoby a již při jeho přípravě pracují na realizaci některých konkrétních opatření. Povedlo se zatím vyjednat následující:

Podpora rozvoje pracovních příležitostí na území Ústeckého a Moravskoslezského kraje

Cílem tohoto programu bylo vytvoření podniků pro zřízení nových pracovních míst, tedy v důsledku snížení nezaměstnanosti na území Ústeckého a Moravskoslezského kraje a zvýšení jejich hospodářské výkonnosti. V rámci programu bylo rozděleno 300 milionů Kč na dotacích pro podniky, města a obce. Program pomohl rozvinout podnikání a vytvořit cca 700 pracovních míst.

Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů

Program pomůže zajistit řešení problémových areálů především v Ústeckém, Moravskoslezském a Karlovarském kraji. Jejich nové využití přispěje k rozvoji regionů, vznikne až 2000 nových pracovních příležitostí. Předpokládaný objem dotací je ve výši 2 miliardy Kč. Smyslem programu je vytvořit množství drobnějších podnikatelsky využitelných ploch a nemovitostí, které ve svém důsledku vygenerují tolik pracovních míst jako obsazení několika velkých průmyslových zón. Předpoklad vyhlášení výzvy pro žadatele je v 1. čtvrtletí roku 2017.

Program revitalizace Krušných hor

V součinnosti s Ústeckým krajem byl iniciován „Program revitalizace Krušných hor“, jehož přípravou pověřila vláda Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí. Vláda jej schválila 23. 11. 2016. Cílem programu je komplexní revitalizace lesních ekosystémů v Krušných horách, kompenzace imisní zátěže v lesních půdách, realizace přeměn dožívajících porostů náhradních dřevin cílovými dřevinami a pestřejší dřevinná skladba, obnova vodního režimu a zajištění příznivého stavu předmětů ochrany zvláště chráněných území a území soustavy NATURA 2000. Platnost Programu je stanovena do konce roku 2030. Účelem Programu je především vytvořit stabilní podmínky pro financování činností vedoucích k dosažení výše uvedeného cíle. Pro zajištění naplnění cílů Programu se v období 2017-2030 předpokládají celkové náklady ve výši až 4,1 mld. Kč.

Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách

Program, iniciovaný ve spolupráci s Ústeckým krajem, se zaměřuje na podporu demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách. Dotační program je vypsán na tři roky s celkovou alokací 300 milionů korun. Podpora je určena pro města se sociálně vyloučenými lokalitami na demolici prázdných domů. Cílem programu je připravit území tak, aby bylo možné jej znovu plnohodnotně využít v dalším rozvoji obce a také zamezit vzniku oblastí se sociální segregací.

Koncepce Využití území po těžbě

Území po těžbě je specifickým územím, které uměle vytvořil člověk a vyžaduje speciální péči, zejména pro svou geologickou nestabilitu. Vlastní jej stát, nicméně je třeba jej převést na nové majitele, kteří jej budou spravovat. Smysluplné využití území po těžbě, zajištění správy, efektivního hospodářského využití a zajištění dalšího financování revitalizovaných projektů je cílem připravované Koncepce Využití území po těžbě. Vláda ji projedná v březnu 2017.

Plány do budoucna

Do konce roku vláda projedná Strategický rámec hospodářské restrukturalizace. Následně bude detailně zpracován soubor konkrétních opatření do podoby Akčních plánů. Tím se vláda bude zabývat v květnu 2017. Mezi požadavky regionů se jistě objeví např. problematika průmyslových zón, prostředky na rekultivace po těžbě, podpora výzkumných center či prostředky pro vysoké školy.

To je ale jen začátek dlouhého procesu restrukturalizace, který bude pro znevýhodněné regiony vyjednáván. Na úrovni České republiky je za proces restrukturalizace odpovědný předseda vlády a na regionální úrovni zmocněnec vlády a jeho zástupkyně. O naplňování Strategie hospodářské restrukturalizace bude mezi vládou a dotčenými kraji uzavřena písemná dohoda. Jde o první takto rozsáhlý projekt vlády a regionů na území České republiky. O tom, že takový postup může být úspěšný, svědčí příklady ze Severního Porýní – Vestfálska, Rakouska, Skotska a dalších zemí.

Klíčová je okamžitá realizace a spolupráce!

KONTAKT

Úřad zmocněnce vlády pro MSK, ÚK a KVK

Doc. Ing. Jiří Cieňcia, CSc.
zmocněnec vlády

Na Jízdárně 2824/2, 702 00 Ostrava
+420 595 622 826
katerina.frankova@czechinvest.org

Gabriela Nekolová, DiS.
zástupkyně zmocněnce vlády

tř. Budovatelů 2532, 434 01 Most
+420 476 206 859
nekolova@hsr-uk.cz